



## CONSIDERAȚII FUNCȚIONALE ȘI METODOLOGICE PRIVIND STABILIREA VALORII MĂRFII ÎN VAMĂ

Pavel ȚURCAN,  
doctor în drept

### REZUMAT

Eficiența măsurilor tarifare de reglementare a activității comerciale externe, armonizarea lor și corespunderea regulilor și normelor internaționale sînt determinate de regulile ce privesc ordinea de stabilire a bazei de calcul a plăților vamale, adică depind de valoarea mărfii utilizată în calitate de bază impozabilă, respectiv valoarea mărfii în vamă.

**Cuvinte-cheie:** valoare a mărfii în vamă, valoare a tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit; valoare a tranzacției cu marfă identică; valoare a tranzacției cu marfă similară; cost unitar al mărfii; valoare calculată a mărfii; metodă de rezervă.

### SUMMARY

The efficiency of tariff regulation of external trade, their harmonization and compliance of international rules and standards are determined by the rules that determine the order establishing the basis for calculation of customs payments, that depend on the value of the commodity used as a base for taxation, namely value of commodity at the customs.

**Keywords:** the customs value, the transaction value of the goods or on the price actually paid or payable; transaction value of identical goods; transaction value of similar goods; the unit cost of goods; the calculated value of the goods; reserve method.

**Introducere.** Valoarea mărfii în vamă este valoarea care se folosește ca punct de plecare (bază) pentru calcularea taxelor vamale *ad valorem* și a altor plăți (TVA, accize, taxa pentru procedurile vamale) [6, p. 245].

Definiția legală a valorii în vamă a mărfii este prevăzută de Legea Republicii Moldova cu privire la tariful vamal, care în art. 2 stipulează că „valoarea în vamă a mărfii este valoarea mărfii introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal, stabilită în scopul percepției drepturilor de import” [10].

Cu referire la doctrină, valoarea mărfii în vamă reprezintă „expresia prin care se desemnează valoarea ce servește ca bază pentru calcularea taxelor vamale, în care principalul element aplicabil la efectuarea unor asemenea calcule este prețul mărfii” [4, p. 241].

O definiție desfășurată este expusă de autorul V.G. Draganov, care identifică valoarea în vamă ca acea valoare a mărfii care se folosește în scopul impunerii vamale, adică în calitate de bază pentru calculul taxelor vamale *ad valorem*, accizelor, TVA și a taxelor pentru procedurile vamale [15, p. 298].

Din analiza acestor definiții apare întrebarea: care anume este valoarea mărfii ce poate fi luată ca bază de calcul pentru plățile vamale? După cum știm, referitor la valoarea mărfii sînt întîlnite mai multe accepțiuni, începînd de la valoarea de producție (înțelegîndu-se cheltuielile necesare pentru producerea mărfii date) și finalizînd cu valoarea ei pe piață (prețul cu care se vinde cumpărătorului). Astfel, este evident faptul că, la anumite etape de mișcare a mărfii de la producător la cumpărător, valoarea se va schimba, fiind adăugate anumite componente.

**Metode aplicate și materiale utilizate.** Cercetarea a fost realizată prin aplicarea metodei logice de cunoaștere (analiză, sinteză și deducție), precum și prin interpretarea logică a normelor de drept. Materialul utilizat este constituit din lucrări științifice, legislația autohtonă, precum și din alte surse.

**Rezultate și discuții.** Potrivit articolului 5 din Legea Republicii Moldova cu privire la tariful vamal, sistemul de determinare a valorii în vamă a mărfurilor se aplică pentru toate mărfurile introduse sau scoase de pe teritoriul vamal [10].

Pentru a putea face o analiză complexă a acestui sistem, este necesar de a concretiza care sînt funcțiile de bază ale valorii mărfii în vamă. Astfel, în urma cercetării efectuate se evidențiază următoarele funcții:

- *Reprezintă baza de calcul pentru taxe, inclusiv cu caracter fiscal.* Această funcție este expres stabilită în Codul vamal al Republicii Moldova. Astfel, în conformitate cu art. 122 din Codul vamal, valoarea în vamă a mărfurilor constituie baza de calcul a taxei vamale, a taxei pe valoare adăugată, a accizului și a taxei pentru proceduri vamale [2].

Reprezentînd baza de calcul a taxelor vamale, valoarea în vamă este compusă din următoarele elemente [1, p. 54]: prețul mărfii efectiv plătit sau de plătit; cheltuieli de transport; costul ambalajelor; aporiturile; redevențele și drepturile de licență (adică „plățile de orice fel permise pentru utilizarea sau dreptul de a utiliza orice drept de autor pentru lucrări literare, de artă sau științifice, inclusiv filme cinematografice, pentru orice brevet, marcă, desen sau model, pentru orice plan, formulă sau procedee secrete, precum și pentru utilizarea sau dreptul



de a utiliza echipamente industriale, comerciale sau științifice sau pentru informații privind experiența industrială, comercială sau științifică” [1, p. 14]); alte plăți.

- *Este măsura de control pentru comerțul exterior.* În funcție de interesele controlului la import sau la export, această măsură se referă la contingente sau la plafoane valorice. Menționăm că această funcție are o răspîndire largă și pe plan internațional, deoarece la realizarea controlului pentru comerțul exterior statele utilizează astfel de măsuri netarifare, cum ar fi licențierea și cotearea.

- *Formează instrument de negociere în acordurile internaționale.* Utilizarea unui sistem de evaluare comun între statele participante la acorduri internaționale face ca reducerile de taxe (concesiile tarifare) să producă aceleași efecte pentru ambele părți [1, p. 56]. Constatăm că utilizarea unor sisteme diferite de evaluare poate duce la anularea efectelor urmărite inițial la încheierea acordurilor economice.

- *Funcționează ca instrument prin care se realizează statistica comerțului exterior.* Conform articolului 322 din Codul vamal al Republicii Moldova [2], sursele de date pentru statistica vamală sînt documentația și informația prezentate pentru vămuire și efectuarea controlului vamal. Considerăm că pentru a compara datele statistice este necesar ca statistica de comerț exterior să fie realizată pe baza aceluiași principii de evaluare.

- *Contribuie la determinarea originii mărfurilor.* Acordarea concesiilor tarifare se realizează în conformitate cu reguli de origine bine determinate. Sîntem de acord cu părerea autorului Gh. Caraiani, care consideră că unele dintre aceste reguli se referă la noțiunea de valoare în vamă [1, p. 56].

- *Facilitează efectuarea calculului de eficiență în cadrul schimburilor internaționale.* Utilizarea

aceluiași reguli pentru evaluarea mărfurilor, le permite importatorilor și exportatorilor, înaintea efectuării operațiunilor de import sau export, să cunoască cuantumul taxelor vamale și al altor taxe la care vor fi supuse mărfurile lor, atît în țara de import, cît și în țara în care acestea vor fi exportate [1, p. 56]. Considerăm această funcție ca fiind una bine-venită în etapa actuală de dezvoltare a relațiilor economice externe, deoarece facilitează și le permite agenților economici să facă unele calcule concrete, favorizînd o dezvoltare stabilă atît a agenților economici, cît și a statului în general.

Cu referire la metoda stabilirii valorii în vamă a mărfurilor, aceasta este cuprinsă în capitolul IV al Legii cu privire la tariful vamal. Art.10 al Legii menționate prevede că valoarea în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal se determină prin următoarele metode:

„a) în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit;

b) în baza valorii tranzacției cu marfă identică;

c) în baza valorii tranzacției cu marfă similară;

d) în baza costului unitar al mărfii;

e) în baza valorii calculate a mărfii;

f) prin metoda de rezervă” [10].

Astfel, principala metodă de determinare a valorii în vamă este valoarea tranzacțională a mărfurilor importate. Această valoare nu este pur și simplu prețul folosit, ci prețul care este plătit sau de plătit de către cumpărător, cu ajustările necesare în funcție de sumele care se adaugă sau se scad [8, p. 171]. Așadar, prețul efectiv plătit sau de plătit este plata totală efectuată sau de efectuat de către cumpărător vînzătorului sau în beneficiul acestuia, pentru mărfurile importate. Plata nu trebuie să fie făcută obligatoriu în bani, ea putînd fi efectuată prin

scrisori de credit sau instrumente negociabile [5, p. 18-19].

Termenul „plătit sau de plătit” are semnificația că mărfurile pot fi plătite fie înainte de momentul evaluării, fie după acest moment [16, p. 14]. Susținem aceste formulări și considerăm corectă aplicarea acestei metode ca una de bază la stabilirea valorii mărfii în vamă, dar urmează să luăm în considerare toate componentele suplimentare incluse în prețul mărfii.

Cumulativ, legislația Republicii Moldova [10] stabilește că la determinarea valorii în vamă a mărfii, în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, în valoarea tranzacției se includ următoarele componente în cazul în care nu au fost incluse anterior în valoarea mărfii:

• *Cheltuieli pentru transportul mărfii la aeroport sau în alt loc de introducere a mărfii pe teritoriul vamal:*

- cheltuielile aferente asigurării [12, p. 8], la categoria dată fiind incluse costul asigurării pe parcursul transportării mărfii și în cadrul operațiunilor de încărcare–descărcare, depozitare a mărfii intervenite pe parcursul transportului;

- costul transportului, în care se includ toate cheltuielile cumpărătorului legate de transportarea mărfurilor pînă la punctul de introducere a mărfii pe teritoriul vamal al țării de import, cu condiția că cheltuielile date nu au fost incluse în prețul contractual. În cazul în care asemenea tarife lipsesc, se admite stabilirea sumei date în baza datelor contabile ale agentului economic (cumpărător) referitoare la transportul mărfurilor [14, p. 62];

- costul încărcării, descărcării și transportării mărfii. În cazul transbordării mărfii pe parcursul transportării ei de pe un mijloc de transport pe altul, precum și descărcării ei pe parcursul transportării, urmează ca cheltuielile date să fie incluse în valoarea în vamă.



• *Cheltuielile suportate de cumpărător:*

- comisioanele și primele pentru brokeri, cu excepția comisiunilor pentru achiziționarea mărfii [13, p. 52]. În cazul în care cumpărătorul sau vânzătorul recurge la serviciile unui intermediar, apare necesitatea de a include cheltuielile date în valoarea în vamă;

- costul containerelor și/sau al altui ambalaj de folosință repetată, dacă în corespundere cu Nomenclatura combinată a mărfurilor, acestea sînt considerate un tot cu marfa [15, p. 309]. În valoarea în vamă a mărfurilor trebuie să fie inclus costul containerelor și/sau al altui ambalaj;

- costul ambalajului, inclusiv costul materialelor de ambalaj și al lucrărilor de ambalare. Dacă marfa se importă în containere și/sau alt ambalaj care constituie un ambalaj returnabil și este atribuit la o poziție tarifară diferită față de marfă, atunci prețul ambalajului dat și al lucrărilor de ambalare (ambalarea, marcarea) urmează a fi incluse în prețul contractual (efectiv plătit sau de plătit) [16, p. 23].

• Următoarea categorie de cheltuieli o constituie *valoarea calculată în mod corespunzător a următoarelor mărfuri și servicii oferite, direct sau indirect, de cumpărător, în mod gratuit sau la un preț redus, în scopul utilizării la producerea ori exportarea mărfii evaluate, în măsura în care această valoare nu a fost inclusă în prețul efectiv plătit sau de plătit:*

- Prin *servicii și mărfuri oferite direct sau indirect* se are în vedere că acestea sînt acordate de către cumpărător direct vânzătorului, fie prin intermediul unei persoane terțe (indirect), de exemplu, întreprinderea-cumpărător indică filialei sale situate într-o țară terță să transmită vânzătorului anumite mărfuri și servicii pentru producerea bunurilor ce vor fi cumpărate.

- La categoria *materiale cheltu-*

*ite la producerea mărfii evaluate* se atribuie diferite produse folosite la producerea mărfii date, care nu pot fi identificate în produsul finit, spre deosebire de materiale, componente, părți și alte elemente similare încorporate în marfă [18, p. 275].

- În mod asemănător, în valoarea în vamă se includ valoarea lucrărilor de inginerie, dezvoltare, lucrări de artă și design, planuri și schițe executate în afara țării și necesare pentru producerea mărfurilor importate, transmise de către cumpărător vânzătorului gratuit sau la un preț redus. O condiție obligatorie este ca lucrările date să nu fi fost executate în țara de import.

- Altă categorie de componente ajustate la prețul efectiv plătit sau de plătit sînt redevențele și taxele pentru licențe referitoare la mărfurile de evaluat, pe care cumpărătorul este obligat să le achite, direct sau indirect, ca o condiție a vânzării mărfurilor de evaluat, în cazul în care aceste redevențe și drepturi de licență nu au fost incluse în prețul efectiv plătit sau de plătit [16, p. 22].

- Următoarea categorie de componente ce se includ în valoarea în vamă a mărfurilor este partea din venitul de la orice vânzare, transmitere sau utilizare ulterioară a mărfii, care ar reveni direct sau indirect vânzătorului. Când în contract este prevăzut că o parte din venitul pe care îl va primi cumpărătorul de la orice revînzare va fi întoarsă vânzătorului, atunci suma echivalentă cu partea din venit ce va fi întoarsă urmează a fi inclusă în valoarea în vamă.

Considerăm corect de a fi incluse toate aceste cheltuieli în valoarea mărfii, deoarece sînt cheltuieli care modifică real valoarea acesteia și în mod obligatoriu urmează a fi încasate drepturile de import și export și din sumele respective. În caz contrar, perceperea drepturilor de import și export se va efectua dintr-o valoare subapreciată, fapt

ce ar duce la micșorarea veniturilor în bugetul de stat și la crearea unor condiții de eschivare de la plata acestor obligații vamale.

Atragem atenția că Legea Republicii Moldova cu privire la tariful vamal prevede anumite cazuri cînd nu poate fi aplicată metoda de determinare a valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, și anume dacă:

- există restricții în privința drepturilor cumpărătorului asupra mărfii evaluate, cu excepția restricțiilor stabilite de legislație în privința regiunii geografice în care marfa poate fi revîndută, care nu influențează esențial prețul mărfii;

- vînzarea mărfii și valoarea tranzacției depind de respectarea unor condiții a căror acțiune nu poate fi luată în considerare;

- informația folosită de declarant la anunțarea valorii în vamă a mărfii nu este veridică sau nu este confirmată prin acte;

- participanții la tranzacție sînt persoane interdependente, cu excepția cazurilor în care interdependența lor nu influențează valoarea tranzacției și aceasta este acceptată în scopuri vamale [10].

Apreciem pozitiv aceste condiții și menționăm că în practică sînt întîlnite anumite contracte prin prevederile cărora cumpărătorul este limitat, adică i se impun anumite restricții în ce privește folosința, posesiunea și utilizarea mărfii cumpărate, deoarece vânzătorul îi stabilește anumite limite, ceea ce adesea afectează și prețul tranzacției cu marfa respectivă. Iată de ce atunci cînd sînt întîlnite asemenea limitări în drepturi ale cumpărătorului, prima metodă nu poate fi aplicată pentru determinarea valorii în vamă a mărfurilor.

În cazul în care valoarea în vamă nu poate fi determinată în baza valorii tranzacției, succesiv se va aplica metoda determinării valo-



rii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfă identică (metoda 2), iar când nu este posibilă nici aplicarea metodei respective, se va folosi metoda în baza valorii tranzacției cu marfă similară (metoda 3) [6, p. 252].

Pentru a înțelege mecanismul de aplicare a metodelor citate, este necesară clarificarea noțiunilor „mărfuri identice” și „mărfuri similare”. Art. 12 al Legii Republicii Moldova cu privire la tariful vamal definește *mărfurile identice* astfel: „se consideră identice mărfurile care se aseamănă în toate privințele cu marfa evaluată”, inclusiv în ce privește: caracteristicile fizice; calitatea mărfii și reputația ei pe piață; țara de origine; producătorul [10]. Deosebirile neesențiale de exterior nu pot constitui temei pentru includerea mărfurilor în categoria celor neidentice, dacă în celelalte privințe aceste mărfuri corespund cerințelor prevăzute mai sus.

La rândul său, art. 13 al Legii Republicii Moldova cu privire la tariful vamal definește noțiunea de *marfă similară* astfel: „se consideră similare mărfurile care deși nu sînt identice au caracteristici asemănătoare și se constituie din componente asemănătoare, fapt ce le permite să îndeplinească aceleași funcții ca și marfa evaluată și să fie interschimbabile din punct de vedere comercial” [10]. La determinarea similitudinii mărfurilor se iau în considerare următoarele caracteristici: calitatea, existența mărcii comerciale, reputația pe piață; țara de origine; producătorul [16, p. 24].

Evidențiem că numai mărfurile produse în aceeași țară în care sînt produse mărfurile de evaluat pot fi luate în considerare ca identice sau similare cu aceste mărfuri. Precizăm că mărfurile produse de alte persoane decît cele care au produs mărfurile de evaluat nu sînt luate în considerare decît dacă nu există mărfuri identice sau similare, pro-

duse de producătorul mărfurilor de evaluat. Susținem opinia prin care mărfurile care încorporează sau comportă lucrări de inginerie, de studii de artă și design ori de planuri sau schițe executate în țara de import nu sînt considerate mărfuri identice sau similare [5, p. 90].

Metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfă identică sau similară se aplică în cazul când marfa identică sau similară: este vîndută pentru a fi introdusă pe teritoriul Republicii Moldova; este introdusă concomitent sau cu cel mult 90 de zile înainte de introducerea mărfii care urmează a fi evaluată; este introdusă aproximativ în aceeași cantitate și/sau în aceleași condiții comerciale [19, p. 124]. Dacă marfa identică sau similară a fost introdusă în altă cantitate și/sau în alte condiții comerciale, declarantul trebuie să rectifice corespunzător valoarea în vamă a mărfii anunțate de el, ținînd cont de aceste deosebiri, și să confirme prin acte datele prezentate.

În cazul metodelor prevăzute mai sus, baza de determinare a valorii în vamă o constituie prețul tranzacției, și anume: valoarea tranzacției cu marfa respectivă (metoda 1), valoarea tranzacției cu marfa identică (metoda 2), valoarea tranzacției cu marfa similară (metoda 3). Însă pot apărea situații în care este imposibil a folosi valoarea tranzacției sau, în general, o astfel de valoare lipsește. În asemenea cazuri, pentru determinarea valorii în vamă, se aplică alte metode prevăzute de Legea cu privire la tariful vamal, și anume metoda 4 sau 5. Aplicarea acestor metode poate fi efectuată în orice consecutivitate la dorința declarantului [19, p. 123]. Menționăm că situația respectivă se explică prin faptul că aceste două metode prezintă anumite dificultăți în aplicarea lor practică.

Art. 15 al legii sus-numite (de-

terminarea valorii în vamă a mărfurilor prin metoda costului unitar) prevede că „dacă marfa introdusă pe teritoriul vamal (marfa de evaluat) este vîndută în țara de import în starea în care a fost importată, valoarea în vamă a acestei mărfii, conform prevederilor prezentului articol, se va baza pe prețul unitar corespunzător vînzării acestei mărfii ori vînzării mărfii identice sau similare acesteia în cele mai mari partide, concomitent sau aproape concomitent cu importul mărfii de evaluat către persoane care nu sînt în relații de interdependență cu vînzătorul și cu condiția deducerii: comisioanelor plătite ordinar sau convenite ori a marjei aplicate, în mod obișnuit, beneficiilor și cheltuielilor generale aferente vînzărilor de mărfuri de aceeași clasă sau de același tip; cheltuielilor obișnuite de transport și de asigurare, precum și cheltuielile conexe suportate pe teritoriul Republicii Moldova; impozitelor și taxelor posibile de plată în legătură cu importul sau vînzarea mărfurilor” [10].

Concluzionăm că la baza aplicării metodei 4 stă alegerea prețului conform căruia mărfurile sînt vîndute în Republica Moldova, adică se are în vedere atît valoarea tranzacției cu marfa respectivă, cît și valoarea tranzacției cu marfa identică sau similară.

Următoarea metodă este prevăzută în art. 16 al Legii cu privire la tariful vamal. Valoarea în vamă a mărfii, conform prevederilor prezentului articol, se va baza pe valoarea calculată a acesteia, incluzînd: valoarea sau prețul materialelor și operațiunilor de fabricare sau ale altor lucrări pentru producerea mărfii; volumul beneficiilor și cheltuielilor generale, egal celui inclus de obicei în quantumul vînzărilor de mărfuri de aceeași clasă sau de același tip cu marfa de evaluat, fabricate de producători cu destinația țării de import; orice cheltuieli prevăzute la articolul 11, alin. 1, lit. a),



adică cheltuielile pentru transportul mărfii la aeroport sau în alt loc de introducere a mărfii pe teritoriul vamal [10]. Astfel, concluzionăm că pentru determinarea valorii în vamă a mărfurilor conform metodei numite este necesară informația referitoare la cheltuielile de producție, care poate fi găsită numai în afara țării de import.

Metodele de evaluare analizate mai sus ne dau posibilitatea determinării valorii în vamă a mărfurilor, însă pot să apară situații când niciuna dintre metodele respective nu poate fi aplicată. Astfel de situații sînt: mărfurile se introduc pe teritoriul vamal sub regim de admitere temporară; are loc un contract de arendă; se realizează reimportul mărfurilor după reparație sau modificare; se introduc mărfuri unice, opere de artă; nu se cunoaște producătorul sau acesta refuză să transmită informații referitoare la beneficiile și cheltuielile generale sau informația transmisă nu poate fi acceptată de organul vamal [15, p. 321]. Anume pentru astfel de situații este destinată metoda 6 (de rezervă).

Art. 17 din Legea cu privire la tariful vamal prevede că „în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin aplicarea metodelor specificate la art. 11, 12, 13, 15 și 16, aceasta se determină pe baza datelor disponibile pe teritoriul vamal, prin mijloace rezonabile, compatibile cu principiile și dispozițiile generale ale art. VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) și ale acordului de punere în aplicare a art. VII din acordul menționat” [10].

Împărtășim ideea că, la determinarea valorii în vamă a mărfurilor prin metoda de rezervă, drept bază nu pot fi luate: prețul de vânzare în Republica Moldova al mărfurilor produse pe teritoriul Republicii Moldova; prețul mărfii pe piața internă a țării exportatoare; prețul mărfii stabilit arbitrar sau prețul fic-

tiv; sistemul care prevede aplicarea, în scopuri vamale, a celei mai mari valori a mărfii din două posibile; costul de producție al mărfii, altul decît valoarea calculată a mărfurilor identice sau similare; valoarea mărfii comercializate pentru export în altă țară decît țara importatoare; valoarea în vamă a mărfii minimală [17, p. 206].

Evidențiem că la aplicarea metodei de rezervă, declarantul poate cere de la organul vamal informația deținută referitoare la prețurile orientative la mărfurile supuse evaluării și o poate folosi pentru stabilirea valorii în vamă a mărfurilor [16, p. 27]. Constatăm că cele mai mari dificultăți în aplicarea metodei de rezervă apar atunci cînd nu poate fi luată în considerație baza de calcul stabilită conform metodelor 1-5. Așadar, deși metoda 6 se numește de „rezervă”, în practică ea se folosește mai des decît oricare dintre metodele 2-5, fiind depășită numai de prima metodă. Aceasta pentru că, în majoritatea cazurilor, organele vamale nu dispun permanent de informație suficientă referitoare la prețul mărfurilor identice sau similare și la valoarea de producție sau la structura costului unitar al mărfurilor realizate pe teritoriul Republicii Moldova.

Legislația Republicii Moldova referitoare la sistemul de determinare a valorii în vamă a mărfurilor se bazează pe principiile internaționale de evaluare, cuprinse în Acordul cu privire la aplicarea art. VII al GATT [7]. Obiectivele strategice ale Acordului sînt: punerea în aplicare a dispozițiilor de drept intern întemeiate pe valoarea tranzacțiilor; dezvoltarea de proceduri clare pentru a face stabilirea valorii în vamă transparentă și dezvoltarea unei structuri capabile de a aplica regulile de determinare a valorii în vamă pe baza Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) [3, p. 57]. Aceste cerințe sînt firești, deoarece Republica

Moldova, începînd cu 8 mai 2001, este membră a OMC.

Atenționăm că reglementarea juridică a declarării valorii mărfii în vamă este realizată și prin Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aplicabil tuturor persoanelor care declară mărfurile introduse în teritoriul național, cu excepția mărfurilor și obiectelor de uz personal (conform listei legal stabilite) deplasate o singură dată pe teritoriul vamal național de către persoanele fizice fără achitarea drepturilor de import [9]. Acest regulament este destinat spre aplicare de către: a) declaranți – la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse, b) organele vamale – la verificarea valorii în vamă a mărfurilor introduse, anunțate de către declaranți. Conform metodelor la evaluare stabilite de art. 10 al Legii cu privire la tariful vamal, declarantul determină valoarea în vamă a mărfurilor introduse [10]. Organul vamal doar verifică corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă, inclusiv corectitudinea metodei alese de către acesta. Concretizăm că pentru anunțarea valorii în vamă a mărfurilor introduse se utilizează tipizatele declarației valorii în vamă DVV-1 și DVV-2 [11, p. 15].

**Concluzii.** Valoarea în vamă a mărfii care se folosește pentru calcularea drepturilor de import (export) la trecerea lor peste frontiera vamală se formează într-o anumită etapă de circulație a mărfii și include ajustările (cheltuielile) specifice acestei etape (cheltuieli de transport, de asigurare, costul conteinerelelor, ambalajului etc.). Așadar, valoarea în vamă este alcătuită din valoarea mărfii (valoarea de producție) plus cheltuielile suportate de cumpărător în cadrul operațiilor comerciale externe.

Valoarea în vamă sub aspect metodologic, al procedurii de stabilire



și control pe plan național este un mecanism încă nedesăvârșit. Acest fapt se datorează, în primul rând, insuficienței prevederilor legale în domeniu, ceea ce dezavantajează atât colaboratorii organelor vamale în exercitarea funcțiilor ce le revin, cât și participanții la operațiunile comerciale externe. Astfel, apare necesară reglementarea unor aspecte legate de „valoarea în vamă” a mărfurilor exportate, precum și controlul valorii în vamă a anumitor categorii de mărfuri.

Un alt aspect ce trebuie luat în considerare este aducerea legislației vamale, în general, și a reglementărilor referitoare la „valoarea în vamă”, în particular, în concordanță cu reglementările internaționale în domeniu și, în primul rând, cu prevederile și recomandările Organizației Mondiale a Comerțului. După cum știm, plățile vamale constituie o parte destul de importantă a părții de venit din bugetul de stat, de aici reiese și necesitatea stabilirii unor reguli stricte de determinare a bazei de calcul pentru plățile vamale – a valorii mărfii în vamă.

Aplicarea unui sistem corect de determinare a bazei de calcul, adică de stabilire a grupului de elemente care alcătuiesc baza de calcul, precum și a regulilor de determinare a lor, duce la definirea procesului.

### Referințe bibliografice

1. Caraiani Gh. Reglementări interne și internaționale privind vămuirea mărfurilor. București: Lumina Lex, 1997, 552 p.
2. Codul vamal al Republicii Moldova, nr. 1149-XIV din 20.07.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 01.01.2007.
3. Customs Blueprints – Pathways to modern customs. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. 2007, 96 p.
4. Dicționar de drept internațional al afacerilor, vol. 3. Prof. dr. Mircea N. Costin. București: Ed. Lumina Lex, 1996, 320 p.
5. Dragnea E., Bădescu Gh. Valoarea în vamă a mărfurilor de import: reglementări și comentarii. București: Ed. Lumina Lex, 1998, 168 p.
6. Erhan I., Cârnaț T. Drept vamal comunitar. Chișinău: Print-Caro SRL, 2011, 469 p.
7. GATT. Instruments de base et documents divers (IBDD), publiés par le Secrétariat du GATT, Volume IV, Texte de l'Accord général. Genève, mars, 1969.
8. Hong Z., Wang C., Lin X. Customs Law of East Asia. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2010, 181 p.
9. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 600 din 14.05.2002 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 66-68 din 23.05.2002.
10. Legea Republicii Moldova nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 01.01.2007.
11. Lungu M. Documentele și informațiile necesare pentru stabilirea valorii în vamă. În: Revista „Vama”, publicație periodică a Serviciului Vamal, mai/iunie 2009, nr. 3(10), p. 15-16.
12. Metode de determinare a valorii în vamă. În: Revista „Vama”, publicație periodică a Serviciului Vamal, octombrie/decembrie 2013, nr. 4(34), p. 2-32.
13. Арутюнян Г.В. Правовое регулирование таможенных платежей. Учебное пособие. Москва: Юриспруденция, 2000, 112 с.
14. Основы таможенного дела. Под ред. В.М. Крашенинникова. Москва: РИО РТА, 1996, 310 с.
15. Основы таможенного дела. Учебник. Под редакцией В.Г. Драганова. Москва: ОАО Экономика, 1998, 687 с.
16. Петров Ю.М., Кудрявцева И.В. Практика таможенного регулирования. Москва: ИПО-Автор, 1994, 448 с.
17. Таможенное дело. Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Юриспруденция». Под ред. Эриашвили Н.Д. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2011, 375 с.
18. Таможенное право. Учебник. Отв. ред. д-р юрид. наук, проф. Ноздрачев А.Ф. Москва: Юристъ, 1998, 576 с.
19. Халипов С.В. Таможенное право. Учебник, 5-е изд., переработ. и доп. Москва: Юрайт, 2011, 396 с.